

Mangel på kapital i de kreative erhverv

Danmark går glip af forretningsmuligheder, arbejdspladser, indtægter og eksportmuligheder fra de kreative erhverv. Dansk Erhverv foreslår, at der iværksættes nogle særlige tiltag målrettet kreative erhverv.

Adgang til kapital

Virksomheder i de kreative erhverv¹ oplever, at det kan være vanskeligt at få tilvejebragt kapital i forbindelse med opstart eller vækst. Det betyder, at Danmark går glip af forretningsmuligheder, vækst, skatteindtægter, arbejdspladser, eksportmuligheder m.v.

Der er i Danmark forskellige veje, hvorpå der kan tilvejebringes finansiering til sin virksomhed. Det er for eksempel:

- Kapital via lån i pengeinstitutter
- Lån eller investering via Vækstfonden
- Investering via venture- og kapitalfonde
- Investering via business angels
- Crowdfunding
- Børsintroduktion

Det er sundt og godt, at der er forskellige veje til finansiering. Det giver både konkurrence og mulighed for at vælge den finansieringsform, der passer bedst til virksomhedens behov og profil. Det er dog også vigtigt, at der er en reel mulighed for at opnå kapital til de finansieringsbehov, der dækker over gode og sunde ideer til opstart eller vækst.

Konsekvensen ved manglende kapital til de gode ideer og den fortsatte vækst er, at virksomhederne søger mod udlandet, bliver opkøbt eller ikke forfølger potentialet.

De kreative erhverv i tal

2021 omsætningen udgjorde 277 mia. kr.

2021 beskæftigelsen er 350.000 fuldtidsbeskæftigede

2021 eksport slog rekord med samlet 130 mia. kr.

Ovenstående skildrer en sektor, hvor kurverne samlet set er opadgående. I ovenstående er afledte effekter, som f.eks. omsætning i oplevelsesøkonomien, ikke medregnet.

Udfordringer for virksomheder og långivere / investorer

Virksomheder oplever:

- at långiver / investor ikke fuldt ud forstår deres forretning og produkt
- at det er vanskeligt at prisfastsætte 'produktet', IP-rettigheder m.v.
- at de kreative erhverv opleves som højrisiko at investere i
- at der er forskellige vurderinger hos pengeinstitutter og Vækstfonden
- at det kan være svært at få kapital, hvis man ikke har en længere track record – og det kan være svært ved opstart eller nye ideer
- at brancherne selv mangler viden om at samarbejde med banker og investorer
- at nogle investeringer af Vækstfonden betragtes som værende for små

¹ De kreative erhverv er Jf. definition fra det [regeringsnedsatte vækstteam for kreative erhverv \(2018\)](#) defineret som omfattende: Den audiovisuelle industri; mode, møbler, interiør; design og arkitektur; kommunikations-, reklame- og forlagsvirksomhed.

- at der mangler muligheder for projektorienterede investeringer (og ikke investering i hele virksomheden)
- at der mangler modeller for finansiering af royalties
- at der mangler venture- og kapitalfonde, der har et særligt fokus på kreative erhverv, IP-rettigheder m.v.
- at der mangler viden om, hvordan man forbinder virksomheder med investorer
- stort krav om dokumentation for businessplan m.v. ved etablering af erhvervs konto – også selvom der ikke er kassekredit og anden finansiering
- andre lande er bedre til at gøre det attraktivt at investere i startups

Långivere og investorer oplever:

- at virksomhederne ikke altid er 'bankable' (dokumentation for evne til tilbagebetaling og levering af overskud)
- at virksomhederne ikke fuldt ud forstår bankens forretningsmodel eller Vækstfondens rolle
- at de kreative erhverv dækker over en bred vifte af virksomheder, der beskæftiger sig med mange forskellige ting
- at regulering og Finanstilsyn sætter grænser for udlån
- at reglerne om hvidvask kan besværliggøre udlån

Løsninger

Der er flere steder, hvor der med fordel kan sættes ind for at sikre, at potentialet for danske virksomheder i de kreative erhverv indfries bedst muligt til glæde for dansk økonomi og danske virksomheder.

Løsningerne fordeler sig i 3 overordnede temaer.

Det regulatoriske

Rammevilkår handler om de love og regler, danske virksomheder er underlagt. I Dansk Erhverv savner vi en grundlæggende forståelse for, at de kreative erhverv er erhverv, der bidrager væsentligt til dansk økonomi, arbejdspladser og eksportindtægter. Derfor mener vi, at

- der bør nedsættes et tværministerielt udvalg, der identificerer regulatoriske uhensigtsmæssigheder i lovgivningen, der bremser finansieringsmulighederne for kreative erhverv. Det bør ske med udgangspunkt i anbefalingerne fra Vækstteam for kreative erhverv (anbefaling 4-7) og den tidligere Vækstplan for de kreative erhverv (indsatsområde 2) og herudover lade sig inspirere af gode erfaringer fra udlandet
- kreative erhverv bør ligesom øvrige virksomheder drives på markedsvilkår. Det kan dog i en periode for at styrke de kreative erhverv til glæde for Danmark og dansk økonomi være hensigtsmæssigt at styrke Danmarks Eksport- og Investeringsfonds mandater til kreative erhverv

Beskatning

Rammevilkår handler også om beskatning og afgifter. I Dansk Erhverv arbejder vi for, at det bør være nemmere og mere attraktivt at investere i danske vækstvirksomheder, herunder de kreative erhverv. Det handler om at skabe et godt og sundt investeringsmiljø i Danmark. Derfor mener vi, at

- Folketinget bør gøre det skattemæssigt mere attraktivt at investere i kreative erhverv og andre start-ups ved at sænke aktieindkomstbeskatningen til 27 % som i Sverige

- Folketinget bør forlænge reglerne om fradrag på 130 pct. for virksomhedernes egne udviklings- og forskningsinvesteringer for at fremme innovation og udvikling inden for blandt andet de kreative erhverv, der ophørte den 1. januar 2023.
- Regeringen bør sikre, at fradrag efter LL § 8X (skattekreditordningen) og håndhævelsen af reglen kigges efter i sømmene, så kreative erhverv, herunder spiludviklere, og andre iværksættere og vækstvirksomheder i højere grad kan benytte reglen til at skabe likviditet i forbindelse med udviklingsaktiviteter. I den forbindelse bør man overveje at afkoble § 8 B og § 8 X vurderingen, så det ikke er den samme. Ligeledes bør det overvejes, om vurderingen af, om der er tale om udviklingsaktiviteter skal ligge et andet sted end hos Skat.
- Folketinget bør forbedre håndteringen af udbytteskattereglerne for at tiltrække udenlandske investorer til danske virksomheder ved fx at indeholde 15 pct. i stedet for 27 pct.

Viden og kompetencer

Det fulde potentiale af de kreative erhverv i forhold til dansk økonomi og danske virksomheder forløses kun, hvis de kreative erhverv sammen med de øvrige aktører i øko-systemet øger viden og kompetencer på området. Derfor mener Dansk Erhverv, at

- Branchen sammen med de øvrige aktører i øko-systemet bør udarbejde materialer m.v., der hjælper virksomheden med at være 'bankable' inden mødet med banken og Danmarks Eksport- og Investeringsfond
- På de kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet skal fokus på undervisning i erhvervsrettede kompetencer styrkes
- Banker og Danmarks Eksport- og Investeringsfond bør sikre tilstrækkelig viden og kompetencer til den konstruktive dialog med de kreative erhverv
- Banker bør lave særlige arrangementer, hvor investorer og kreative erhverv mødes, ligesom de ved afslag på lånefinansiering bør henvise til andre finansieringsmuligheder
- Alle aktører i øko-systemet bør forpligte sig til at hjælpe virksomhederne godt videre til relevante muligheder, herunder Erhvervshusene, Bankerne og Danmarks Eksport- og Investeringsfond